

SDĚLENÍ KOMISE

Kritéria pro analýzu slučitelnosti státní podpory, která má podpořit realizaci významných projektů společného evropského zájmu, s vnitřním trhem

(2021/C 528/02)

1. ÚVOD

1. Toto sdělení obsahuje pokyny k posuzování veřejného financování významných projektů společného evropského zájmu podle pravidel Unie pro státní podporu.
2. Významné projekty společného evropského zájmu mohou velmi významně přispět k udržitelnému hospodářskému růstu, zaměstnanosti, konkurenceschopnosti a odolnosti průmyslu a hospodářství v Unii a posílit jeho otevřenou strategickou autonomii tím, že umožní realizaci průlomových inovačních projektů a infrastrukturních projektů prostřednictvím přeshraniční spolupráce a s pozitivními vedlejšími účinky na vnitřní trh a společnost jako celek.
3. Významné projekty společného evropského zájmu umožňují propojit znalosti, odborné zkušenosti, finanční zdroje a hospodářské subjekty v celé Unii s cílem překonat významná selhání trhu nebo systémové nedostatky nebo společenské problémy, které by nebylo možné řešit jinak. Záměrem je umožnit veřejnému a soukromému sektoru společně realizovat rozsáhlé projekty, které mají velký přínos pro Unii a její občany.
4. Významné projekty společného evropského zájmu mohou přispívat ke všem politikám a opatřením směřujícím k dosažení společných evropských cílů, zejména Zelené dohody pro Evropu ⁽¹⁾, digitální strategie ⁽²⁾ a digitální dekády ⁽³⁾, nové průmyslové strategie pro Evropu ⁽⁴⁾ a její aktualizace ⁽⁵⁾, evropské strategie pro data ⁽⁶⁾ a Next Generation EU ⁽⁷⁾. Významné projekty společného evropského zájmu mohou rovněž přispívat k udržitelnému oživení po vážném narušení hospodářství, jako je například narušení způsobené pandemií COVID-19, a podpořit úsilí o posílení sociální a hospodářské odolnosti Unie.
5. S ohledem na aktualizovanou novou průmyslovou strategii a strategii pro malé a střední podniky ⁽⁸⁾ je důležité, aby se na významných projektech společného evropského zájmu mohly podílet i malé a střední podniky a začínající podniky a aby tyto projekty mohly využívat. Komise ve svém posouzení zohlední okolnosti, které poukazují na nižší pravděpodobnost narušení hospodářské soutěže podporou, například z důvodu její výše.
6. Do realizace významných projektů společného evropského zájmu se často, tedy ve všech případech, kdy by trh takové projekty nefinancoval, musí výrazně zapojit veřejné orgány. Toto sdělení stanoví pravidla, která se použijí v případech, kdy veřejné financování takových projektů představuje státní podporu, aby mohla být státní podpora pro významné projekty společného evropského zájmu považována za slučitelnou s vnitřním trhem. Cílem pravidel je zejména zajistit, aby podpora neměla nežádoucí negativní vliv na podmínky obchodu mezi členskými státy, a omezit účinky této podpory na obchod a hospodářskou soutěž na nezbytné minimum.
7. Na základě čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie může být podpora, která má napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu, považována za slučitelnou s vnitřním trhem. Toto sdělení proto stanoví pokyny ohledně kritérií, která bude Komise používat při posuzování státní podpory udělené na podporu realizace významných projektů společného evropského zájmu. Sdělení nejprve definuje oblast své působnosti a následně uvádí seznam kritérií, která Komise použije při posuzování povahy významných projektů společného evropského zájmu a jejich významu pro účely použití čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy. Dále vysvětluje, jak bude Komise posuzovat slučitelnost veřejného financování významných projektů společného evropského zájmu s pravidly státní podpory.

⁽¹⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Zelená dohoda pro Evropu“, COM(2019) 640 final ze dne 11. prosince 2019.

⁽²⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Formování digitální budoucnosti Evropy“, COM(2020) 67 final ze dne 19. února 2020.

⁽³⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Digitální kompas 2030: Evropské pojetí digitální dekády“, COM(2021) 118 final ze dne 9. března 2021.

⁽⁴⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Nová průmyslová strategie pro Evropu“, COM(2020) 102 final ze dne 10. března 2020.

⁽⁵⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Aktualizace nové průmyslové strategie 2020: Budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy“, COM(2021) 350 final ze dne 5. května 2021.

⁽⁶⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Evropská strategie pro data“, COM(2020) 66 final ze dne 19. února 2020.

⁽⁷⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Chvilka pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci“, COM(2020) 456 final ze dne 27. května 2020.

⁽⁸⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky“, COM(2020) 103 final ze dne 10. března 2020.

8. Tímto sdělením se nevylučuje možnost, že podpora napomáhající realizaci významných projektů společného evropského zájmu může být rovněž považována za slučitelnou s vnitřním trhem na základě jiných ustanovení Smlouvy, zejména čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy. Tato ustanovení Smlouvy však nemusí plně zohledňovat význam, specifika a rysy významných projektů společného evropského zájmu. Proto mohou být nutná zvláštní pravidla o způsobilosti, slučitelnosti a postupech, která jsou stanovena tímto sdělením.

2. OBLAST PŮSOBNOSTI

9. Komise bude zásady stanovené v tomto sdělení uplatňovat na významné projekty společného evropského zájmu ve všech odvětvích hospodářské činnosti.
10. Tyto zásady se nevztahují na:
- a) opatření, která spočívají v podpoře podniků v obtížích, jak jsou definovány v pokynech pro záchranu a restrukturalizaci ⁽⁹⁾ nebo v jakýchkoli pokynech, které je nahradí, s výjimkou podniků, které nebyly v obtížích k 31. prosinci 2019, ale staly se podniky v obtížích dne 1. ledna 2020 nebo později, a to po dobu uplatňování dočasného rámce ⁽¹⁰⁾;
 - b) opatření, která spočívají v podpoře podniků, na které byl vydán inkasní příkaz po předcházejícím rozhodnutí Komise prohlašujícím, že podpora je protiprávní a neslučitelná s vnitřním trhem;
 - c) opatření podpory, která sama o sobě, tedy podmínkami, které jsou s nimi spojené, nebo způsobem svého financování nutně vedou k porušení práva Unie ⁽¹¹⁾, zejména:
 - i) opatření podpory, při nichž je poskytnutí podpory podmíněno povinností příjemce mít ústředí v příslušném členském státě nebo být usazen převážně v tomto členském státě;
 - ii) opatření podpory, při nichž je poskytnutí podpory podmíněno povinností příjemce používat domácí zboží nebo služby;
 - iii) opatření podpory, která omezují možnost příjemce využívat získané výsledky výzkumu, vývoje a inovací v jiných členských státech.

3. KRITÉRIA ZPŮSOBILOSTI

11. Při určování, zda projekt spadá do oblasti působnosti čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy, použije Komise kritéria uvedená v oddílech 3.1, 3.2 a 3.3 tohoto sdělení.

3.1. Definice projektu

12. Návrh na udělení podpory se musí týkat jednotlivého projektu, u kterého jsou jasné vymezeny jeho cíle i podmínky realizace, včetně jeho účastníků a financování ⁽¹²⁾.
13. Komise může za způsobilý projekt považovat rovněž „integrováný projekt“, tedy skupinu jednotlivých projektů, které jsou součástí společné struktury, plánu nebo programu, jež mají stejný cíl a uplatňují soudržný systémový přístup. Jednotlivé složky integrovaného projektu se mohou týkat odlišných úrovní dodavatelského řetězce, musí se však vzájemně doplňovat a představovat významnou přidanou hodnotu pro příspěvek projektu k dosažení evropského cíle ⁽¹³⁾.

⁽⁹⁾ Pokyny pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích (Úř. věst. C 249, 31.7.2014, s. 1). Jak je vysvětleno v bodě 23 uvedených pokynů, vzhledem k tomu, že je ohrožena jeho vlastní existence, nemůže být podnik v obtížích považován za prostředek k prosazování jiných politických cílů, dokud není zajištěna jeho životaschopnost.

⁽¹⁰⁾ Sdělení Komise „Dočasný rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19“ (Úř. věst. C 91I, 20.3.2020, s. 1) a jeho změny.

⁽¹¹⁾ Viz například věc Německo v. Komise, C-156/98, z roku 2000, ECLI:EU:C:2000:467, bod 78, a věc Régie Networks v. Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07, z roku 2008, ECLI:EU:C:2008:764, body 94 až 116.

⁽¹²⁾ Pokud v oblasti výzkumu a vývoje není možné jasné od sebe oddělit dva nebo více projektů, a zejména pokud tyto projekty nemají samostatně vyhlídky na technologický úspěch, musí být považovány za jednotlivý projekt.

⁽¹³⁾ „Jednotlivý projekt“ a „integrováný projekt“ se dále označují jako „projekt“.

3.2. Společný evropský zájem

3.2.1. Obecná kumulativní kritéria

14. Projekt musí představovat konkrétní, jasný a identifikovatelný přínos pro dosažení cílů nebo strategií Unie a musí mít významný dopad na udržitelný růst, například tím, že má velký význam pro Zelenou dohodu pro Evropu, digitální strategii, digitální dekádu a evropskou strategii pro data, novou průmyslovou strategii pro Evropu a její aktualizaci, Next Generation EU, evropskou zdravotní unii ⁽¹⁴⁾, nový Evropský prostor pro výzkum a inovace ⁽¹⁵⁾, nový akční plán EU pro oběhové hospodářství ⁽¹⁶⁾ nebo cíl Unie být do roku 2050 klimaticky neutrální.
15. Aby se zabránilo tomu, že projekt by byl ve stejném rozsahu nebo stejným způsobem prováděn i bez poskytnutí podpory, musí být prokázáno, že je navržen tak, aby překonal významná selhání trhu nebo systémová selhání, nebo že je určen k tomu, aby řešil společenské problémy, které by nebylo možné adekvátně řešit nebo napravit jiným způsobem.
16. Není-li menší počet členských států zdůvodněn povahou projektu ⁽¹⁷⁾, musí se projekt obvykle týkat alespoň čtyř členských států a jeho přínosy nesmí být omezeny na členské státy, které projekt financují, ale musí se týkat širší části Unie. Přínosy projektu musí být jasně vymezeny konkrétním a identifikovatelným způsobem ⁽¹⁸⁾.
17. Všem členským státům musí být poskytnuta skutečná příležitost podílet se na nově vznikajícím projektu. Oznamující členské státy musí prokázat, že všechny členské státy byly informovány o možném vzniku projektu, například prostřednictvím kontaktů, aliancí, setkání nebo akcí zaměřených na navazování kontaktů, do nichž jsou zapojeny i malé a střední podniky a začínající podniky, a že dostaly příležitost zapojit se.
18. Přínosy projektu nesmí být omezeny na dotčené podniky či dotčená odvětví, ale musí mít širší význam a využití pro hospodářství nebo společnost v Unii díky pozitivním účinkům přelévání (např. systémovými dopady na více úrovní hodnotového řetězce nebo na předcházející či navazující trhy nebo alternativním využitím v jiných odvětvích či při přechodu k jiným formám dopravy), které jsou jasně definovány konkrétním a identifikovatelným způsobem.
19. Projekt musí být významně spolufinancován příjemcem ⁽¹⁹⁾.
20. Členské státy musí předložit důkazy o tom, že projekt dodržuje zásadu „významně nepoškozovat“ ve smyslu článku 17 nařízení (EU) 2020/852 nebo jinými srovnatelnými metodikami ⁽²⁰⁾. Při celkovém zvážení pozitivních účinků podpory a jejich negativních účinků na hospodářskou soutěž a obchod bude Komise považovat dodržování této zásady za důležitý faktor svého posouzení. Obecně je nepravděpodobné, že by investice, které významně poškozují environmentální cíle ve smyslu článku 17 nařízení (EU) 2020/852, měly dostatečně pozitivní účinky, které by převážily jejich negativní účinky na hospodářskou soutěž a obchod. Pozitivní účinky projektu při řešení významných selhání trhu nebo systémových selhání nebo společenských výzev, které by jinak nebyly řešeny, jsou ve všech případech předmětem individuálního posouzení.

⁽¹⁴⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Budování evropské zdravotní unie: připravenost a odolnost“, COM(2020) 724 final ze dne 11. listopadu 2020.

⁽¹⁵⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Nový Evropský prostor pro výzkum a inovace“, COM(2020) 628 final ze dne 30. září 2020.

⁽¹⁶⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Nový akční plán pro oběhové hospodářství: Čistší a konkurenceschopnější Evropa“, COM(2020) 98 final ze dne 11. března 2020.

⁽¹⁷⁾ Menší počet členských států, ale ne nižší než dva, může být výjimečně přípustný například v řádně odůvodněných případech, kdy se projekt týká propojené výzkumné infrastruktury a projektů TEN-E a TEN-T, které mají již ze své podstaty nadnárodní význam, neboť jsou součástí fyzicky propojené přeshraniční sítě nebo jsou zásadní pro posílení přeshraničního řízení dopravy či interoperability, nebo je projekt financován z fondů EU, v souvislosti s nimiž právní předpisy o spolupráci členských států vyžadují nižší počet zúčastněných členských států. Ve všech případech musí být projekty navrženy transparentním způsobem v souladu s bodem 17.

⁽¹⁸⁾ Pouhá skutečnost, že projekt uskutečňují podniky v různých zemích nebo že výzkumnou infrastrukturu následně využívají podniky usazené v různých členských státech, nepostačuje pro to, aby bylo projekt možné považovat za významný projekt společného evropského zájmu. Soudní dvůr potvrdil přístup Komise, podle něhož lze projekt považovat za projekt společného evropského zájmu pro účely čl. 107 odst. 3 písm. b), pokud je součástí nadnárodního evropského programu, který společně podporuje více vlád členských států, nebo vznikl společnou akcí několika členských států s cílem bojovat proti společné hrozbě. Spojené věci C-62/87 a 72/87, *Exécutfif regional wallon a SA Glaverbel v. Komise*, Sb. rozh. 1988, ECLI:EU:C:1988:132, bod 22.

⁽¹⁹⁾ Komise při posuzování rozsahu spolufinancování vezme v úvahu specifické rysy některých odvětví a malých a středních podniků. Za výjimečných a řádně odůvodněných okolností může Komise považovat podporu za odůvodněnou i bez významného spolufinancování ze strany příjemce.

⁽²⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic, Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13. U opatření, která jsou totožná s opatřeními uvedenými v plánech pro oživení a odolnost, které schválila Rada, se má za to, že zásada „významně nepoškozovat“ je dodržena, neboť její dodržení již bylo ověřeno.

3.2.2. Obecné pozitivní ukazatele

21. Pokud projekt splňuje kumulativní kritéria uvedená v oddíle 3.2.1, bude Komise příznivě pohlížet na tyto prvky navržené členskými státy:
- a) do vypracování projektu je zapojena Komise, nebo jakýkoli právní subjekt, na který Komise přenesla své pravomoci, např. Evropská investiční banka a Evropský investiční fond;
 - b) do výběru projektu byla zapojena Komise nebo jakýkoli právní subjekt, který Komise pověřila svými pravomocemi, pokud tento subjekt jedná za tímto účelem pouze jako prováděcí struktura;
 - c) do struktury řízení projektu je zapojena Komise nebo jakýkoli právní subjekt, na který Komise přenesla své pravomoci, a účastníci se členské státy;
 - d) projekt zahrnuje značnou spolupráci, pokud jde o počet partnerů, zapojení organizací z různých odvětví nebo zapojení podniků různé velikosti, a zejména spolupráci mezi velkými podniky a malými a středními podniky, včetně začínajících podniků, v různých členských státech a podporuje rozvoj více znevýhodněných regionů;
 - e) projekt zahrnuje spolufinancování z fondu Unie ⁽²¹⁾ v přímém, nepřímém nebo sdíleném řízení;
 - f) projekt zahrnuje významný příspěvek nezávislých soukromých investorů ⁽²²⁾;
 - g) projekt se zabývá jasně identifikovanou a významnou strategickou závislostí.

3.2.3. Zvláštní kritéria

22. Projekty v oblasti výzkumu, vývoje a inovací musí mít výraznou inovační povahu nebo mít pro tuto oblast významnou přidanou hodnotu s ohledem na stav techniky v dotčeném odvětví ⁽²³⁾.
23. Projekty zahrnující první průmyslové využití musí umožňovat vývoj nového produktu nebo služby, který je spojen s intenzivním výzkumem či je významně inovativní, nebo zavedení zásadně inovačního výrobního procesu. Za první průmyslové využití se nepovažují pravidelné modernizace stávajících zařízení bez inovativního rozměru ani vývoj nových verzí stávajících produktů.
24. Pro účely tohoto sdělení se prvním průmyslovým využitím rozumí zvýšení kvality pilotních zařízení, demonstračních zařízení nebo zcela nové vybavení a zařízení pro kroky po pilotní fázi, včetně testovací fáze a rozšíření z výroby šarží na výrobu většího množství, nikoli však pro hromadnou výrobu ani komerční prodej ⁽²⁴⁾. Konec prvního průmyslového využití je určen s přihlédnutím mimo jiné k příslušným ukazatelům výkonnosti v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, které ukazují na schopnost zahájit hromadnou výrobu. Činnosti prvního průmyslového využití lze financovat se státní podporou, pokud toto první průmyslové využití vychází z výzkumné, vývojové a inovační činnosti a samo také zahrnuje důležitou složku výzkumné, vývojové a inovační činnosti, která je nedílným a nezbytným prvkem pro úspěšnou realizaci projektu. První průmyslové využití nemusí uskutečnit stejný subjekt, který prováděl výzkumnou, vývojovou a inovační činnost, pokud tento subjekt získá práva na využívání výsledků z předchozí výzkumné, vývojové a inovační činnosti a pokud jsou jak tyto výzkumné, vývojové a inovační činnosti, tak i první průmyslové využití popsány v projektu.
25. Projekty v oblasti životního prostředí, energetiky, dopravy, zdravotnictví nebo digitalizace, pokud se na ně nevztahují body 22 a 23, musí mít velký význam pro strategie Unie v oblasti životního prostředí, klimatu, energetiky (včetně zabezpečení dodávek energie), dopravy, zdraví, průmyslu nebo digitalizace nebo musí významně přispívat k vnitřnímu trhu, mimo jiné, ale nejen v těchto konkrétních odvětvích, a lze je podporovat do té doby, než začnou být po vybudování plně provozuschopné.

⁽²¹⁾ Financování Uní, které centrálně řídí orgány, agentury, společné podniky nebo jiné instituce EU a které není přímo ani nepřímo pod kontrolou členského státu, nepředstavuje státní podporu. Státní podporu lze kumulovat s financováním z fondu Unie za předpokladu, že je splněna podmínka uvedená v bodě 35.

⁽²²⁾ Hodnota příspěvku ve formě hmotného a nehmotného majetku, jakož i pozemků musí být vypočtena na základě tržní ceny.

⁽²³⁾ Mohlo by se jednat, je-li to relevantní, o postupné směřování k nejmodernějšímu stavu v daném odvětví, pokud je v účastnicím se projektu jasně a důvěryhodně uvedeno a popsáno, jakým způsobem takový projekt dosáhne nejmodernějšího stavu a překročí ho.

⁽²⁴⁾ Omezený prodej, je-li v daném odvětví nutný, související s testovací fází, včetně prodeje vzorků nebo zpětné vazby nebo certifikace, je z pojmu „obchodní činnosti“ vyloučen.

3.3. Význam projektu

26. Aby se projekt kvalifikoval jako významný projekt společného evropského zájmu, musí být důležitý kvantitativně či kvalitativně. Měl by být obzvláště významný z hlediska velikosti nebo oblasti působnosti nebo obnášet vysoká technologická či finanční rizika, nebo obojí. Při určování významu projektu vezme Komise v úvahu kritéria stanovená v oddíle 3.2.

4. KRITÉRIA SLUČITELNOSTI

27. Komise při posuzování slučitelnosti podpory, která má napomoci realizaci významného projektu společného evropského zájmu s vnitřním trhem na základě čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy, zohlední kritéria ⁽²⁵⁾ stanovená v oddílech 4.1, 4.2 a 4.3 tohoto sdělení.
28. Komise provede test vyváženosti ve smyslu oddílu 4.2, aby posoudila, zda očekávané pozitivní účinky podpory převažují nad možnými negativními účinky.
29. Vzhledem k povaze projektu může Komise usoudit, že pokud projekt splňuje kritéria způsobilosti uvedená v oddíle 3, lze u jednotlivých složek integrovaného projektu předpokládat, že existuje významné selhání trhu nebo významný systémový nedostatek nebo významná společenská výzva, i to, že projekt přispívá ke společnému evropskému zájmu.

4.1. Nezbytnost a přiměřenost podpory

30. Podpora nesmí dotovat náklady na projekt, které by podniku stejně vznikly, a nesmí kompenzovat běžné podnikatelské riziko spojené s hospodářskou činností. Bez podpory by měla být realizace projektu nemožná nebo by byla možná jen v menším rozsahu, s menší oblastí působnosti nebo ne dostatečně rychle, či jiným způsobem, což by významně omezilo její očekávané přínosy ⁽²⁶⁾. Podpora bude považována za přiměřenou, pouze pokud by nebylo možné dosáhnout stejného výsledku s nižší podporou.
31. Členské státy musí Komisi poskytnout příslušné informace týkající se podporovaného projektu, jakož i úplný hypotetický srovnávací scénář, v němž je popsáno, jak by vypadala situace, kdy by příjemce nezáskal podporu od žádného členského státu ⁽²⁷⁾. Srovnávací scénář může spočívat v neexistenci alternativního projektu, pokud důkazy potvrzují, že toto je nejpravděpodobnější srovnávací scénář, nebo v existenci alternativního projektu, o kterém příjemci uvažují v rámci svého interního rozhodovacího procesu, a může se týkat alternativního projektu, jenž je zcela nebo částečně prováděn mimo Unii. Oznamující členské státy se vyzývají, aby pro prokázání věrohodnosti hypotetického srovnávacího scénáře předloženého příjemci poskytly příslušné interní dokumenty příjemců, jako jsou prezentace správní rady, analýzy, zprávy a studie ⁽²⁸⁾.
32. Pokud neexistuje alternativní projekt, Komise ověří, že výše podpory nepřesahuje minimum nezbytné pro dostatečnou ziskovost podporovaného projektu, například tím, že umožňuje dosáhnout míry vnitřní návratnosti (IRR), jež odpovídá referenční nebo minimální úrovni pro dané odvětví nebo podnik. Pro tyto účely lze rovněž použít výši obvyklé míry návratnosti, kterou příjemci vyžadují u jiných investičních projektů podobného druhu, výši jejich celkových nákladů na kapitál nebo výši návratnosti obvykle dosahovanou v dotčeném průmyslovém odvětví. Je třeba vzít v úvahu všechny příslušné očekávané náklady a přínosy v průběhu trvání projektu.
33. Maximální povolená výše podpory se stanoví s ohledem na zjištěnou mezeru ve financování ve vztahu ke způsobilým nákladům. Pokud by to bylo odůvodněno na základě analýzy mezery ve financování, mohla by intenzita podpory pokrýt veškeré způsobilé náklady. Mezerou ve financování se rozumí rozdíl mezi pozitivními a zápornými peněžními toky během celé doby trvání investice, diskontované na jejich současnou hodnotu za použití vhodného diskontního faktoru, který odráží míru návratnosti, kterou příjemce nutně potřebuje pro realizaci projektu, zejména vzhledem k souvisejícím rizikům. Způsobilé náklady jsou stanoveny v příloze ⁽²⁹⁾.

⁽²⁵⁾ Podle Soudního dvora má Komise při posuzování slučitelnosti významných projektů společného evropského zájmu diskreční pravomoc. Spojené věci C-62/87 a 72/87, Exécutif régional wallon a SA Glaverbel v. Komise, Sb. rozh. 1988, ECLI:EU:C:1988:132, bod 21

⁽²⁶⁾ Žádost o podporu musí být podána před zahájením prací na projektu, čímž se rozumí buď zahájení stavebních prací na investici, nebo první pevný závazek týkající se objednávky zařízení, nebo jiný závazek, který činí investici nevratnou, a to podle toho, co nastane dříve. Za zahájení prací se nepovažuje nákup pozemků a přípravné práce, jako je získávání povolení a provádění předběžných studií proveditelnosti.

⁽²⁷⁾ V případě projektů malých a středních podniků může srovnávací scénář spočívat v neexistenci alternativního projektu, jak je uvedeno v bodě 32.

⁽²⁸⁾ Pokud se na poskytnuté informace vztahuje povinnost profesního tajemství, zachází se s nimi podle článku 30 nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. L 248, 24.9.2015, s. 9).

⁽²⁹⁾ V případě integrovaného projektu musí být způsobilé náklady podrobně popsány na úrovni každého jednotlivého projektu.

34. Pokud se, například prostřednictvím interních dokumentů podniku, prokáže, že se příjemce podpory musí jasně rozhodnout, zda realizuje podporovaný projekt nebo alternativní projekt bez podpory, Komise porovná očekávanou čistou současnou hodnotu investice do podporovaného projektu se srovnávacím scénářem, přičemž zohlední pravděpodobnost, že nastanou jiné obchodní scénáře.
35. Státní podporu, která má napomoci realizaci významných projektů společného evropského zájmu, lze kumulovat s financováním Unii nebo jinou státní podporou za předpokladu, že celková výše veřejného financování poskytnutého v souvislosti se stejnými způsobilými náklady nepřekročí nejvýhodnější míru financování stanovenou v platných pravidlech práva Unie.
36. Aby Komise získala dodatečnou záruku, která zajistí, že státní podpora zůstane přiměřená a omezená na nezbytné minimum, může oznamující členský stát požádat, aby zavedl mechanismus zpětného získání⁽³⁰⁾. Mechanismus zpětného získání by měl zajistit vyvážené rozdělení dodatečných zisků, je-li projekt ziskovější, než se předpokládalo v oznámené analýze mezery ve financování, a měl by se vztahovat pouze na investice, které na základě výsledků peněžních toků ex post a vyplacení státní podpory dosáhnou míry návratnosti přesahující kapitálové náklady příjemců. Každý takový mechanismus zpětného získání by měl být předem jasně definován, aby se pro příjemce zajistila finanční předvídatelnost v okamžiku rozhodování o účasti na projektu. Mechanismus by měl být navržen tak, aby příjemce motivoval k maximalizaci investic a výkonnosti projektů.
37. Ve své analýze Komise přihlédne k těmto skutečnostem:
- a) specifikaci zamýšlené změny: Členský stát musí jasně specifikovat změnu chování, která se očekává od státní podpory, tj. zda bude zahájen nový projekt, nebo zda bude posílen rozsah, rozsah, rychlost nebo přeshraniční rozměr projektu. Změna chování musí být určena porovnáním očekávaných výsledků a úrovně zamýšlené činnosti s podporou a bez ní. Rozdíl mezi oběma scénáři ukazuje dopad opatření podpory a jeho motivační účinek;
 - b) úrovni ziskovosti: pravděpodobnost motivačního účinku podpory je vyšší, pokud by projekt sám o sobě nebyl dost ziskový na to, aby jej soukromý podnik uskutečnil, přestože by znamenal značný přínos pro společnost.
38. Aby Komise mohla reagovat na skutečné nebo možné přímé či nepřímé narušení mezinárodního obchodu, může zohlednit skutečnost, že soutěžitelé usazení mimo Unii přímo nebo nepřímo v minulých třech letech obdrželi nebo mají obdržet na stejné projekty podporu stejné intenzity. Je-li však pravděpodobné, že k narušení mezinárodního obchodu dojde vzhledem ke zvláštní povaze dotčeného odvětví po více než třech letech, lze referenční období náležitě prodloužit. Je-li to možné, poskytne dotčený členský stát Komisi dostatečné informace, aby mohla posoudit situaci, zejména nutnost vzít v úvahu konkurenční výhodu, kterou má soutěžitel ze třetí země. Pokud Komise nemá důkazy o udělení nebo navrhované podpoře, může rozhodnout rovněž na základě nepřímých důkazů. Komise může rovněž přijmout vhodná opatření k řešení narušení hospodářské soutěže, k němuž dochází v důsledku dotací získaných mimo Unii.
39. Při shromažďování důkazů může Komise využít svých vyšetřovacích pravomocí⁽³¹⁾.
40. Nástroj podpory musí být vybrán s ohledem na selhání trhu nebo jiný významný systémový nedostatek, který má daný nástroj napravit. Pokud je například hlavním problémem obtížný přístup k financování, měly by členské státy zpravidla zvolit podporu v oblasti likvidity, např. úvěr nebo záruku⁽³²⁾. Je-li rovněž nutné podniku do určité míry zajistit sdílení rizika, zvoleným nástrojem podpory by obvykle měla být vratná záloha. Použití nástrojů vratné zálohy bude obecně považováno za pozitivní ukazatel.
41. Výběr příjemců, který proběhne na základě konkurenčního, transparentního a nediskriminačního řízení, bude považován za pozitivní ukazatel.

4.2. Předcházení nepřipustnému narušení hospodářské soutěže a ověření vyváženosti

42. Členský stát musí doložit, že navrhované opatření podpory je vhodným nástrojem pro řešení cíle projektu. Opatření podpory nebude považováno za vhodné, pokud je možné dosáhnout stejného výsledku pomocí jiných nástrojů politiky nebo jiných typů nástrojů podpory, které méně narušují hospodářskou soutěž.
43. K tomu, aby byla podpora slučitelná s vnitřním trhem, musí být negativní účinky opatření podpory týkající se narušení hospodářské soutěže a dopadu na obchod mezi členskými státy omezeny a vyváženy pozitivními účinky, které přispívají k plnění cíle společného evropského zájmu.

⁽³⁰⁾ U projektů malých a středních podniků nemusí být zaveden žádný mechanismus zpětného získání, pokud neexistují výjimečné okolnosti, zejména s ohledem na výši podpory oznámené pro tyto projekty.

⁽³¹⁾ Viz článek 25 nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. L 248, 24.9.2015, s. 9).

⁽³²⁾ Podpora ve formě záruk musí být časově omezená a podpora ve formě úvěrů musí být podmíněna lhůtami jejich splatnosti.

44. Při posuzování negativních dopadů opatření podpory se Komise ve své analýze zaměří na předvídatelný dopad, který by tato podpora mohla mít na hospodářskou soutěž mezi podniky na dotčených výrobních trzích, a to i předcházejících či navazujících trzích, a na riziko nadměrné kapacity.
45. Komise posoudí riziko uzavření trhu a dominantního postavení. Projekty zahrnující výstavbu infrastruktury ⁽³³⁾ musí být v souladu se zásadami otevřeného a nediskriminačního přístupu k infrastruktuře a nediskriminačního stanovování cen a provozování sítě, včetně zásad stanovených v právních předpisech Unie ⁽³⁴⁾.
46. Komise posoudí potenciální negativní účinky na obchod, včetně rizika, že členské státy mezi sebou začnou soutěžit v poskytování dotací, k čemuž může dojít zejména v souvislosti s výběrem místa realizace projektu.
47. Při posuzování možných negativních účinků na obchod Komise zváží, zda je podpora podmíněna přemístěním výrobní činnosti nebo jiné činnosti příjemce z jiné smluvní strany Dohody o EHP na území členského státu poskytujícího podporu. Taková podmínka by byla posouzena jako škodlivá pro vnitřní trh bez ohledu na počet pracovních míst skutečně zaniklých v rámci EHP na místě, kde byl příjemce původně usazen, a není pravděpodobné, že by byla vyvážena jakýmkoli pozitivními účinky.

4.3. Transparentnost

48. Členské státy musí zajistit, aby v modulu Komise pro transparentnost státní podpory nebo na souhrnné internetové stránce o státní podpoře na vnitrostátní nebo regionální úrovni byly zveřejněny tyto informace:
- a) úplné znění rozhodnutí o udělení jednotlivé podpory a jeho prováděcí ustanovení, nebo příslušný odkaz;
 - b) totožnost orgánu nebo orgánů, které podporu poskytují;
 - c) jméno a identifikátor každého příjemce, s výjimkou obchodního tajemství a jiných důvěrných informací v řádně odůvodněných případech a se souhlasem Komise v souladu se sdělením Komise o profesním tajemství v rozhodnutích o státní podpoře ⁽³⁵⁾;
 - d) nástroj podpory ⁽³⁶⁾, prvek podpory a, pokud se liší, nominální částka podpory vyjádřená jako celá částka v národní měně poskytnutá každému příjemci;
 - e) datum udělení a datum zveřejnění;
 - f) typ příjemce (malý a střední podnik / velký podnik / začínající podnik);
 - g) region, v němž se příjemce nachází (na úrovni NUTS II nebo nižší);
 - h) hlavní hospodářské odvětví, v němž příjemce působí (na úrovni skupiny NACE);
 - i) cíl podpory.
49. Požadavek na zveřejňování informací se použije na jednotlivé podpory, jejichž výše přesahuje 100 000 EUR. Informace musí být zveřejněny po přijetí rozhodnutí o poskytnutí podpory, musí se uchovávat po dobu alespoň deseti let a musí být bez omezení dostupné široké veřejnosti ⁽³⁷⁾.

5. OZNAMOVÁNÍ, PODÁVÁNÍ ZPRÁV A UPLATŇOVÁNÍ

5.1. Oznamovací povinnost

50. Podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy musí členské státy předem oznamovat Komisi záměr poskytnout státní podporu nebo ji upravit, a to i v souvislosti s významným projektem společného evropského zájmu.
51. Členské státy zapojené do téhož projektu společného evropského zájmu se vyzývají, aby pokud možno Komisi předložily společné oznámení, včetně společného textu popisujícího významný projekt společného evropského zájmu a prokazujícího jeho způsobilost.

⁽³³⁾ Aby se předešlo pochybnostem, pilotní linky se nepovažují za infrastrukturu.

⁽³⁴⁾ Pokud projekt zahrnuje energetickou infrastrukturu, podléhá regulaci sazeb a přístupu a požadavkům na oddělení podle právních předpisů v oblasti vnitřního trhu.

⁽³⁵⁾ C(2003) 4582 (Úř. věst. C 297, 9.12.2003, s. 6).

⁽³⁶⁾ dotace / subvence úrokových sazeb; úvěr / vratná zálohy / vratná dotace; záruka; daňové zvýhodnění nebo osvobození od daně; rizikové financování; ostatní. Je-li podpora poskytnuta z více nástrojů, musí být výše podpory uvedena v členění podle jednotlivých nástrojů.

⁽³⁷⁾ Tyto informace musí být zveřejněny do šesti měsíců od data poskytnutí podpory. V případě protiprávní podpory budou muset členské státy zajistit, aby byly tyto informace zveřejněny ex-post, do šesti měsíců ode dne, kdy Komise přijme rozhodnutí. Informace musí být dostupné ve formátu, který umožňuje vyhledávat a získávat údaje a snadno je uveřejňovat na internetu, například ve formátu CSV nebo XML.

5.2. Hodnocení *ex post* a podávání zpráv

52. O realizaci projektu musí být podávány pravidelné zprávy. Komise může případně požadovat, aby bylo provedeno hodnocení *ex post*.

5.3. Použitelnost

53. Komise použije zásady stanovené v tomto sdělení od 1. ledna 2022.
54. Použije uvedené zásady na všechny oznámené projekty podpory, o nichž má rozhodnout ode dne 1. ledna 2022 včetně, a to i tehdy, pokud projekty byly oznámeny před tímto datem.
55. V souladu s oznámením Komise o stanovení použitelných pravidel pro posouzení protiprávní státní podpory ⁽³⁸⁾ použije Komise v případě neoznámené podpory zásady uvedené v tomto sdělení, jestliže byla podpora udělena ode dne 1. ledna 2022 včetně; ve všech ostatních případech použije pravidla použitelná v době, kdy byla podpora udělena.

⁽³⁸⁾ Sdělení Komise o stanovení použitelných pravidel pro posuzování protiprávní státní podpory (Úř. věst. C 119, 22.5.2002, s. 22).

PŘÍLOHA

Způsobilé náklady

- a) Studie proveditelnosti, včetně přípravných technických studií, a náklady na získání povolení nezbytných pro realizaci projektu.
 - b) Náklady na nástroje a vybavení (včetně instalace a dopravních prostředků) v rozsahu a po dobu, kdy jsou využívány pro účely projektu. Pokud nejsou tyto nástroje a vybavení používány v rámci projektu po celou dobu své životnosti, jsou za způsobilé náklady považovány pouze odpisy za dobu trvání projektu vypočítané na základě řádných účetních postupů.
 - c) Náklady na pořízení (nebo stavbu) budov, infrastruktury a pozemků v rozsahu a po dobu, kdy jsou využívány pro účely projektu. Pokud se tyto náklady určují s ohledem na hodnotu obchodního převodu nebo skutečně vzniklé investiční náklady (na rozdíl od amortizačních nákladů), měla by se zbytková hodnota pozemků, budov nebo infrastruktury odečíst od částky chybějících finančních prostředků, a to buď *ex ante*, nebo *ex post*.
 - d) Náklady na další materiál, dodávky a podobné produkty, které jsou pro daný projekt nezbytné.
 - e) Náklady na získání, uznání a obranu patentů a jiného nehmotného majetku. Náklady na smluvní výzkum, poznatky a patenty zakoupené nebo pořízené v rámci licence z vnějších zdrojů za obvyklých tržních podmínek a rovněž náklady na poradenské a rovnocenné služby využité výlučně pro účely projektu.
 - f) Náklady na zaměstnance a správní náklady (včetně režijních nákladů), které vznikly bezprostředně v rámci výzkumu, vývoje a inovací, včetně činností v rámci výzkumu, vývoje a inovací souvisejících s prvním průmyslovým využitím, nebo v případě projektu infrastruktury náklady vzniklé během výstavby dané infrastruktury.
 - g) V případě podpory projektu, který se týká prvního průmyslového využití, kapitálové a provozní náklady v rozsahu projektu a po dobu využívanou pro projekt, za podmínky, že k průmyslovému využití dochází díky výzkumné, vývojové a inovační činnosti a pokud průmyslové využití rovněž samo zahrnuje důležitou složku výzkumné, vývojové a inovační činnosti, která je nedílným a nezbytným prvkem pro úspěšnou realizaci projektu. Provozní výdaje se musí vztahovat k této složce projektu.
 - h) Jiné náklady mohou být uznány, pokud jsou odůvodněny a pokud jsou neoddelitelně spjaté s realizací projektu, s výjimkou provozních nákladů, na něž se nevztahuje písmeno g).
-